

Glasiło za kamniški okraj. Izdaja Misijonišče v Grobljah. Urejuje in zastopa izdajatelja Jože Godina, Domžale - Groblje. Tiska Misijonska tiskarna (za tiskarno Jože Godina). — Izhaja mesečno. Posamezna številka stane 1.— Din. Letna naročnina 12.— Din. Cena inseratov po dogovoru.

Imam toliko dela...

Nemalokrat slišimo tožbo: »Toliko imam dela, da ne vem, kje se me glava drži!« Treba krompir okopati, pa pšenica je polna plevela, dobro bi bilo, če bi se je lotili, gnoj bo treba na njivo zvoziti... Ko bi človek imel deset rok, pa bi še vsega ne zmožel! In se res dobe nerodneži in neredneži: malo pobrskna na tej njivi, pa ga že vidiš tam za vrtom grmovje obrezovati, čez par ur pa bo gnoj peljal na njivo. Prišel bo pa večer in ne bo nič pokazati. Veliko začetega, pa malo narejenega!

Takole raztreseno in brez vsakega reda izvajano delo bolj utruja in moči ugonablja, kakor pa lepo urejeno in po določenem načrtu izvajano delo. Le poglejmo okrog sebe, pa bomo videli vsak čas čedno številce takih ljudi, ki imajo vse polno dela, pa nikdar nič narejenega.

Vem, da je znana resnica, da ima na kmetih vsak dan svoje delo. Tudi to je resnica, da neugodno vreme nekatero delo ustavi, vendar pa kljub mnogoštevilnim opravkom nikar ne opuščajmo že začetega dela. Več bomo dosegli, če se določenega dela držimo toliko časa, dokler ni dovršeno, potem šele se lotimo novega dela.

Vzemimo zidarskega mojstra. Peter ga prosi za delo, mudi se mu, pa že od druge strani sili Pavel v mojstra, tudi njemu se mudi. Mojster bi rad obema ustregel. Pri Petru začne delati, pa sredi dela preneha in gre h Pavlu. Pri Petru bi že rad nastopil tesarski mojster, pa ne more, ker še ni dodelano zidarsko delo... Ltd., itd.

Drži se kolikor moreš tega navodila: Dela, katerega si se lotil, ne zapusti prej, dokler ga nisi dokončal. Nikdar več reči ne naenkrat začenjati, česar si se lotil, izpelji do konca. Kar delaš, naredi teme-

ljito. In če je tudi delo, katerega si se lotil, malenkostno in lahko počaka.

Ne pozabimo na dejstvo, da so vsa važna dela, vse velike iznajdbe in vsa važnejša odkritja, kar jih človeški rod pozna, občuduje in od njih korist uživa, vedno plod vztrajnega in dolgotrajnega dela. Vsa velika dela znanosti in tehnike so se rodila le ob kumovanju neumornega dela in dosledne pridnosti. Dosledne! Take, ki pozna red in točnost, izogiblje se pa vsake površnosti.

Verjemi mi, da ni priden tisti, ki se loti vsakega dela in ga napol dovrši, potem se mu pa že mudi na novo delo, veliko bolj priden, in priporočila vreden je tisti, ki se dela temeljito loti in ga tudi temeljito dokonča.

Ne išči samo velikih izrednih del, tudi delo, ki je komaj imena vredno, ti bo prineslo dosti veselja, če se ga boš lotil z veseljem in z vztrajnostjo.

V našem prosvetnem življenju opaziš nemalokrat, kako igralci segajo po velikih in težkih vlogah in so užaljeni, če dobe le skromno vlogico, v kateri se komaj parkrat predstavijo ploskajočemu občinstvu. Na to, če so kos dani vlogi, ne gledajo. Glavna vloga, važna vloga, imenitna vloga, to vleče, za te je boj, kar je pa malenkostnega, to pa ne najde priznanja in vpoštevanja.

Tako, prijatelj! Za danes imaš dosti. Red, točnost in temeljitost pri vsakem delu in opravilu, to naj bodo zvezde vodnice tvojega dejanja in nehanja. Nikdar pa ne pehanja in prerivanja od enega dela do drugega ali pa hlastanja za »važnejšimi« opravili.

Naloge naše prosvete

Ne bo odveč, če si damo, ko stopamo v novo prosvetno leto 1936-37, odgovor, kakšna je naloga naše slovenske Prosvete bila in kakšne naloge jo čakajo. Jasnosti v tem oziru je nujno potrebno, da bo sodba o preteklem delu pravična in še bolj, da se naše delo v bodočnosti prav usmeri.

Pred 40. leti se je med našim narodom začelo novo gibanje. Dr. Janez Ev. Krek je ustanovil Slovensko kršč. socialno zvezo kot centralo vseh nepolitičnih kršč. socialnih društev. Bila je izobraževalno društvo za Ljubljano, obenem pa centrala vseh prosvetnih društev na deželi. Do predvojnega je bilo v njej včlanjenih 374 društev s 40.000 člani. Ko se je ustanovil »Orel« je dobila bolj svetovnjaško ime Prosvetna zveza, osnovala so se zveze v Ljubljani, Mariboru, Gorici, Celovcu. Dne

17. febr. 1933, ko sta bili razpuščeni tudi zveza v Ljubljani in Mariboru (v Gorici se je to zgodilo že prej), je štela slovenska prosveta društev: 460, 109 dramatič. odsekov, 76 pevskih zborov, 11 godb, 6 orkestrrov, 134 knjižnic, ki obsegajo 69.300 knjig. Zadnje leto pred razpustom so priredila 14 tečajev, 59 filmskih predavanj, 189 skioptičnih predavanj, 507 navadnih predavanj, 347 kino predstav, 801 dramat. predstav, zabavnih le 105, pevski zbori 175 nastopov, koncertov 96. Prosvetna zveza ima svojo pisarno z osrednjo knjižnico, zbirko diapozitivov po številu 21.555 in je največja na Balkanu.

Zakaj se je ustanovila kršč. soc. zveza ozir. prosv. zveza? Do zadnjih desetletij prejšnjega stoletja so vodile izvenšolsko izobraževalno delo čitalnice, ki so imele

pred vsem namen vzbujati med narodom nacionalno zavest. Zadnja desetletja pa so čitalnice zašle v hejslovanstvo, rodoljubno veseljaštvo, ki se je kazalo v sentimentalnih oderskih zgodbicah, v bombastičnih akademijah, pevskih nastopih ter v porabljanju rodoljubnih in celo kulturnobojnih gesel. Kljub velikim uspehom za probujo slovenske in slovanske zavesti, je bila le izraziti plod malomeščanskega duha, plitkega človeka, ki mu zadostujejo napihnjene krilatice ter ga celo varjejo pred malim delom, ki ne daje »javnih zaslug«. Ker se je v teh čitalnicah vedno bolj javljala verska brezbriznost, pristni prirastek vsakega kulturnega liberalizma, so katoliški javni delavci ustanovili po istem vzorcu svoje lastne čitalnice, prosvetne domove, da zajamejo zlasti preprostega kmečkega človeka in delavca, ki jih je čitalnica izločala, in jih tako obvarjejo nevere, ali vsaj verske brezbriznosti. Žal, da se je v domove hkrati zanesel malomeščanski duh čitalnic: ista pevska tradicija, način nastopanja, celo veseljaštvo. Res pa je, da je zaslego ves naš narod, kmeta in vas, in tam vršilo podrobno socialno, prosvetno in gospodarsko delo. Toda v povojni dobi se je vedno bolj javljala in prevladovala v naši prosveti na splošno osebni materijalizem in veseljačenje. Po prvi borbeni socialni dobi je zlasti v razgibanih povojnih letih, ko so vse sile šle na politično delo, prosvetno delo okostelelo.

Naša prosveta je postala bolj širokogrudna, bolj časovna, ustvarjala se je neka »kultura sploh«, v katero pa smo mi, pa nihče drugi na celem svetu ne, verovali radi ljubega miru, da bi bila ta brezbarvna kultura povsod prijazno sprejeta, da bi najbolj zagrizen nasprotnik videl v njem utripanje neke človeške duše sploh in jo sprejel. Tako smo boječe gojili zgolj strokovnost, zgolj družabnost, zgolj narodnost, pa samo mi. In uspeh: Pridobili nismo nikogar, zameram se nismo mogli izogniti, priimkov se nismo mogli obvarovati, v socialnih zadevah smo radi obotavljani veljali za kapitaliste, v kulturnem oziru pa za brezpomembne. Tako so brez odpora lahko pljuvali na našo katoliško liriko, katoliško dramatiko (veliko je itak ni), na znanost, glasbo, slikarsko umetnost, pisateljstvo, ljudsko prosveto itd. Skratka: naša prosveta, ki naj bi se imenovala katoliška, je bila nerodovitna in k narodni kulturi ni prispevala onega, kar bi morala. Našim duhovnim prednikom se je očitalo, da so s svojo nestrpnostjo odbijali in si nakopavali sovraštvo; mi pa smo si s katoliško teorijo o svobodni umetnosti, o sodobni kulturi, poglobljenem in širokogrudnem krščanstvu nakopali tolpo zaničevalcev! Pridobitev! Tako smo gojili svoj katolicizem, svojo prosveto, ne pa katoliške. Toda nasprotniku se ni zdelo popustiti od svojega sovraštva: mirno so rovarili naprej, in zaničevali idejo, do ka-

tere smo sami pokazali tako malo spoštovanja. Dokler ni prišel 17. februar 1933 in je bila Prosveta na en mah uničena.

Tri leta je potem slovenski katoliški človek opravil v katakombah duhovne vaje, da pride zopet povečan iz podzemlja. Tu se je spomnil, da kulture »sploh« ni. Poznamo pogansko, mohamedansko, budistično, krščansko in sedaj že komunistično kulturo. In te duhovne vaje so slovenskemu človeku več koristile kot pa so si želeli tisti, ki so ga v cerkev zaprli. Vse, kar je bilo zgolj zunanega in je težilo samo po paradi, je odpadlo, se poduhovilo: narod se je zavedel vrednosti vere, ki je postala nov živ vrelc prenovljenja v globinah. Če je bila naša Prosveta pred prepovedjo v resnici precej zliberalizirana in poznanjena, so nasprotniki sami poskrbeli, da se je v samoti pomladila. Euharistični kongres v Ljubljani je bil prvi veličastni dokaz za to. To smo videli zlasti letos, ki je bilo leto taborov: Čez slovensko zemljo je v letošnji pomladi zavel nov val navdušenja in veselja. Zgenile so se temeljne plasti v globinah, da na taborih dajo duška svojemu tolikoletnemu molku. Doživeli smo tabore v svoji bližini: Moravče, Mengeš, Kanj in potem Celje, kjer je poslednjikrat kot za oporoko spregovoril nositelj naše prosvete slovenskim fantom besedo nadškof Jeglič, potem pa omahnil in ga je narod kot vladarja spremljal na zadnji poti. — In ti tabori niso bili več veselilne prireditve: Liberalizem je premagan in z njim plitko malomeščanstvo. Danes je čas preresen za samo zabavo, preresen za plitke osladne filme, operete: Gre za novega človeka. Igre, (misteriji), petje, narodne igre, razstave. Vse to smo doživeli in iz tega si vzemimo nauk za naše bodoče prosvetno delo, ki naj bo res krščanska socialna prosveta, kot je bila v početku, samo, da bo še bolj gibčna in moderna.

1. **Krščanska:** Naj bi že enkrat minul strah, pokazati se to, kar smo. Sicer se samo osmešimo. Naj na tem mestu omenim tudi razmerje duhovnikovo do prosvete: Preden hočemo kam priti, se moramo iznebiti tiste bolezni, ki se je nas prišla v povojni poplavi društev, da je priden namreč samo tisti duhovnik ali tisti lajik dober katolik in javni delavec, ki je najmanj v 30 odborih in ki večer za večerom presedi na sejah. Ko se bo tak izčrpal, se bo pred njegovo krsto pomikal prav cel gozd zastav in ob njegovem grobu bodo govorili, govorili. Na njegovo mesto pa bodo ob prvi priliki pahnili drugega idealista, ki bo nadaljeval njegovo pot, dokler ne omaga. Te bolezni se je treba otresti, sicer bomo vedno delali in ničesar izpeljali. Moči je treba razdeliti in noben poraben Slovenec se ne sme iz neke sramežljivosti (zlasti inteligenca, učiteljstvo) stiskati v kot; vsi moramo prijeti za delo, gledalci bodo že prišli sami od sebe. Torej ne vsega zahtevati od duhovnika, ker navada je taka: Če duhovnik hoče delati, in se postavi na čelo dela, kmalu sliši ugovor: Komandiral nas ne bo. — Če pa duhovnik skuša bolj posredno delati v društvu, kar bi bila pred vsem njegova naloga, pa se sliši: Njegova krivda je, ker se v društvu ne dela. Vedimo pa: duhovnik je za vse, ne le za prosveto.

2. **Socialna:** na to se dandanes skoro nič ne misli. Dr. Krek je ustanovil prosveto predvsem za reševanje soc. vprašanj: Žal,

Delavska stran

Ob 20 letnici Krekove smrti

(Govoril na Krékovi proslavi 10. X. v Kamniku C. I.)

Dne 9. oktobra usodnega 1917. leta je slovenski človek z grozo bral črno obrobjeno novico: Sinoči okrog 10. ure je v Št. Janžu na Dolenjskem, kjer je bival na oddihu pri župniku Bajcu, izdihnil svojo veliko dušo največji Slovenec, kar jih je rodila slovenska mati, največji Jugoslovčan, kar jih je poznal naš sovanski jug, dr. J. E. Krek.

Njegova smrt je strašno odjeknila med Slovani avstrijske monarhije, ki je že razpadala, zlasti seveda med Slovenci. Vsa Slovenija se je naenkrat zavedala, da je izgubila svojega največjega genija. K njegovemu mrtvaškemu odru v ljubljanskem škofijskem dvorcu, kamor so bili prepeljali truplo, je hitelo vse brez razlike stanu in mišljenja, starosti in spola. Dne 13. okt. se je vršil pogreb in ves narod je spremljal svojega mrtvega voditelja. Nad 20.000 broječa množica z zastopniki nešteatih korporacij ter vsemi slovenskimi poslanci se je še poslednjič poklonila možu, ki je v prvi vrsti oblikoval zadnje četrstoletje vsega slovenskega javnega življenja ter svojemu narodu v usodni uri »postavil cilj«. Na grobu so govorili dr. Ko-

da se je na to pozabilo. Posledica je, da so se delavci odtujili naši Prosveti. Izobrazujejo se v okviru svojih društev. V prosvetnih društvih se počutijo kot tujci. Menim, da je važna naloga, da to vprašanje rešimo. Naj se da delavstvu tudi v Domu domovinsko pravico! Naj se ga povabi k delu in se mu da tudi odločilno besedo v vodstvu! Naj bi izgubilo društvo svoj zgolj malomeščanski pečat: to prepustimo čitalnicam. Sicer ne bo pravega življenja in iskrenosti v Prosveti.

3. **Slovenska.** Da je premalo, nam pričajo mnoge proslave majniške deklaracije v pret. posl. letu. To je pač največji narodni slovenski praznik, in vendar vse tako klaverno, brez zanosa, brez priprav. Ali smo res izgubili vsak narodni ponos? — Zato naj bi vsaka prilika: sedaj obletnica Krekove smrti, Slomškova proslava, majniška deklaracija, praznik Cirila in Metoda, Jegličeva proslava bili prazniki prosvete, ki naj bi jih najlepše slavili. Šele na drugo mesto naj bi prišle zgolj igre. — Naj bi se člani udeležili ob vsaki priliki proslav tudi drž. praznikov, na katere naj vabi ona organizacija, ki ima splošno ljudsko zaupanje: najbolje občina. Narodne noše: pri procesijah, obhodih. Sploh več vzgoje lepotnega okusa v ljudstvu: Kako je noša naših deklet svetovnjaška, kako hiše brez vsake oblike: kako se po hišah šopiri kič in židovsko blago: podobe, pa najsi bodo nabožne ali patrijotične.

Te misli se mi je zdelo potrebno, da jih Vam predložim danes, ko zastavljamo novo brazdo prosvetnega dela. — Le tedaj bomo izpolnili nalogo, ki nam jo nalaga čas kot članom katoliške Cerkve in slovenskega naroda. Tedaj na delo!

rošec, Stanek in Dulibič, s škofom vred so jokali tisoči in tisoči od odprtega groba do zadnjih begunskih taborišč, a dr. Korošec je ob nezasuti rakvi, z besedami adventne liturgije, zaklical: »Dvignite glave, ker približuje se vaše odrešenje...«

In danes, dragi Krékovi častilci in častilke, stojimo ob 20letnici tega žalostnega pa znamenitega trenutka slovenske zgodovine. — Kateri ste doživeli tista usodna leta svetovne vojne, ko je žena prišla za plug in koso in sta starka in otrok varvala dom, tam z zapada, vzhoda, s severa in juga pa je z grmenjem topov prihajala vest: Žena, padel je mož tam ob krvaveči Soči, mati, izdihnil ti je sin na Galiških poljanah, dete, atek je padel v grobni zibeli strelnega jarka. Vi, ki ste doživeli, kako so romali kakršnekoli neloyalnosti osumljeni izobraženci v ječe in v internacijo (bilo jih je nad 100.000) in za neprevidno besedo celo na morišče, ko ni več prijatelj zaupal prijatelju, ko je do ločevala le policija, orožništvo, vojaštvo in nagli sod, takrat, »ko je vsem sijalo majsko sonce, čmrlju in mravljinu, senicam in ščinkovcem, praproti in šmarnicam, hrastom, smrekam in borovcem, vsem božjim stvarim, le človeku ne, človeku, ki ima dušo, razum, voljo, le srca ne« (Cankar), ko je bil nad vso Evropo in še čez 4 leta veliki petek kot en sam dolg dan trpljenja in žalosti, kesanja in bridkosti, takrat, ko se je slovenski narod znašel kot mali čolnič sredi viharnega morja, ko je gledal propadanje 100letne Avstrije in ko je vstajala kot fata morgana nova Jugoslavija, takrat je resnično vedel vsakdo, kaj pomeni Krekova smrt. Neki visoki državni uradnik, ki ni bil Krekovih političnih in svetovnonazornih pogledov, je spontano ob novici, da je Krek umrl, vzkliknil: »Kaj bo pa zdaj? Kaj bo pa zdaj!«

Takrat sicer slovenski narod ni bil nič pripravljen, kako naj tehnično poskrbi za svoj upravni aparat, toda bil je duševno in organizatorično dobro pripravljen, in to je bila velika zasluga dr. Ev. Kreka, ki mu je zapustil za vstop v novo državo prekrasno oporoko, ki jo je narekoval, vrnivši se z Dunaja, dr. Resu: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno, kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi za njen procvit, kulturo in blagostanje.«

Prazne bi bile besede o Kreku, če ga ne vemo preceniti po njegovi pravi vrednosti. In katera je ta vrednost?

Da, takrat: Bil je med nami mož kot zrno klen in zdrav; ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal. (O. Zupančič.)

In to je tudi najznačilnejše v našem velikem Kreku.

Da bi si mogli ustvariti dovolj jasno podobo o velikem Slovencu, bi morali poznati vso zgodovino slovenskega naroda

od dobe prebuje narodov l. 1848. Dovolite mi, da vam priključim v spomin le nekaj momentov iz te najbolj razgibane dobe slovenske.

23. 2. 1848 je v Parizu in 13. marca istega leta na Dunaju ljudska revolucija napravila konec graščinskemu fevdalizmu. Z drugimi narodi je tudi slovensko ljudstvo začelo čutiti, da je narod s svojim jezikom in kulturo, nastopal je četrti stan: delavstvo. Vendar naš narod na restavracijo ustavnega življenja v začetku 60 let ni bil pripravljen. Torej pred 90 leti je naše ljudstvo spalo politično spanje ter bralo po Kranjskem kvečjemu Jeranovo nabožno 'Zgodnjo Danico' in Bleiweisove 'Kmetijske in rokodelske Novice', na Štajerskem pa Slomškove 'Drobtinice'. V zakonodajne odbore je pošiljal slovenske narodnjake, pa tudi Nemce, renegate in tuje plemiče, ki so slabo zastopali svoje volivce. Političnega jasnega programa Slovenici sploh niso imeli. Duhovi še niso bili ločeni v poznejše klerikalce in liberalce, ampak so lajki in duhovniki, verni katoličani in veri hladni svobodomislecni skušali skupno nastopati proti nemškemu centralizmu. Od l. 1867 pa se je začelo na taborih že govoriti o zedinjeni Sloveniji s priključitvijo Hrvaški. Ustanovil se je izrazito političen list »Slovenski Narod«, ki je poudarjal, da mu bodo vse cerkvene naprave svete, da se bo boril za ohranjenje cerkvene imovine, da se šola ne loči od Cerkev in da se oživlja vedno bolj javno cerkveno življenje. A med dijaštvom se je že začela opozicija proti starim in kmalu je bila tu ločitev v dva tabora za Staroslovenci in Mladoslovenci. Dijaštvo, ki je v inozemstvu posečalo univerze, je kmalu zaneslo med mladoslovensko gibanje liberalnega duha in tako je prišlo do ločitve prej enotnega naroda med klerikalce in liberalce. Ko je l. 1870 prišlo do kulturnega boja v Avstriji, je dobilo to gibanje simpatizerje in nasprotnike prav z ozirom na ta dva tabora. Vendar do popolne ločitve, radi pritiska nemštva, še ni prišlo, pač pa sta si vsak tabor ustvarila že svoj tisk. Toda vse to je ostalo bolj v meščanskih krogih in v krogu izobražencev. Ljudstva pa še ni zajelo ne narodnostno, ne politično, in tu se še ni vršila nobena opredelitev po svetovnem nazoru. Po l. 1870 je prišel do vlade na Dunaju Taaffejev režim, ki je bil dober. Nasilni nemški liberalizem je izgubil svojo moč, v parlamentu so dobili več besede nemški katoličani in Slovani. Slovenci smo dobili v šoli in uradu več narodnostnih pravic. Zato se je med narodom izvršila ločitev v dva tabora še bolj in nastopala je tretja stranka: socialno-demokratska. V deželnem zboru so imeli premoč Nemci v zvezi s tzv. liberalci, ki so sicer mnogo storili za poslovenjenje naših mest in trgov zlasti potom čitalnic, preprosto ljudstvo pa ni bilo deležno z nobene strani posebne pozornosti. Tu sta nastopila škof Missija in goriški profesor Mahnič, izvršila popolno ločitev duhov, tesni stiki z dunajskimi kršč. socialci pa so tudi pri nas zbudili smisel za organizirano delo.

In tu nastopi dr. Krek. L. 1892 je bil v Ljubljani prvi kat. shod, pri katerem je bil udeležen Krek kot tajnik soc. odseka. Tu se ozrimo nazaj v Krekovo življenjsko pot. Rojen je bil 27. nov. 1865 pri sv. Gregoriju nad Sodraščico. Oče mu je bil učitelj,

imel je še tri sestre in dva brata. Ko je bil Janezek 4 leta star, so se preselili v Komendo, kjer je oče Valentin umrl, in potem se je mati Marija preselila v Selca. Ljudsko šolo je obiskoval v Škofji Loki, gimnazijo pa v Ljubljani. Že kot dijak je pisal v »Vrtec« in »Zg. Danico«. Po maturi se je odločil za »božjega berača, ki je hotel pri Bogu beračiti za druge«, kot je sam rekel pri vstopu v ljublj. bogoslovnico. L. 1884 je odšel na Dunaj, kjer je v zavodu Avguštinca nadaljeval študije in napravil doktorat iz bogoslovja. Po povratku je bil kaplan v Ribnici, potem vikar pri ljubljanski stolnici, in obenem že učil bogoslovce modroslovja, 1895 pa je postal profesor bogoslovja, kar je ostal nad 20 let, skoro do smrti. Ko je prišel v Ljubljano, je začel tudi svoje javno delo, kateremu se je posvetil z vso dušo. Zbiral je krog sebe dijaštvo, posvetil se študiju kmečkega vprašanja, napisal »Črne bukve kmečkega stanu«, začel zbirati delavstvo. L. 1897 je bil izvoljen za državnega poslanca. To pa mu ni ugajalo, raje bi bil šel med narod. L. 1900 ni več kandidiral, ampak namesto njega dr. Šušteršič. Doma je vodil Slov. kršč. soc. zvezo, Gospodarsko zvezo, posvetil se treznostnemu gibanju, sodeloval pri organizaciji Katol. narodne, pozneje Slovenske ljudske stranke.

L. 1901 je bil izvoljen za deželnega poslanca. Toda njegovo delo ni bilo od zgoraj doli, čeprav je dajal vedno novih idej, pobud in načrtov, ampak je šel med narod, kar do tedaj nihče v taki meri in tako posrečeno ni storil. Govoril je na shodih

in zborovanjih nešteto krat in tu je pokazal, kar pravi pesnik Zupančič: Bil je mož kot zrno klen in zdrav; ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal. Vsem vse. Poleg vsega ogromnega dela je pa še pisal svoj Socializem, Zgodbe sv. Pisma, več iger, pa nešteto člankov po revijah in v naše dnevno časopisje. Rad je hodil v Selca, Prtovč in Ratitovc. L. 1907 je bil izvoljen v državni zbor kot poslanec za okraj Kamnik—Brdo, in to je ostal do smrti. Delal je neutrudno dalje, čeprav je začel bolehati. Med vojno je lajšal gorje narodu in se pripravljala na dogodke, ki so prišli ob koncu vojne. L. 1917 je pomagal pri združitvi vseh slov. poslancev v enoten klub, sodeloval pri sestavi majniške deklaracije, obiskal Češko, prepotoval hrvaške dežele. Bolan je prišel k prijatelju Bajcu v Št. Janž, kjer ga je zadela kap. Našli so ga mrtvega, široko razpetih rok, visoko izbočenih prsi, v nebo strmečih oči.

Kdo bi mogel zmeriti njegovo življenjsko pot, kdo preceniti njegovo ogromno delo za narod. Ni sam delal, bil pa on, ki je znal v narodu zbuditi sile in ga postaviti v družbo svetovnih narodov.

Predragi Krekovi častilci in častilke! Mi, ki se danes klanjamo velikemu sinu malega slovenskega naroda, sklenimo izpolnjevati njegovo oporoko, ki je: Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno, kako boste združili vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi za njen procvit, kulturo in blagostanje.

Domžale

Naš list »Slovenski delavec« nas je preko pričakovanja zadovoljil. Vsi smo ga z največjim veseljem prebirali in smo ugotovili, da je to edini slovenski delavski list, ki se v njem zrcali položaj in težnje slovenskega katoliškega delavca. Poskrbeli bomo, da dobijo list v roke vsi »naši« delavci, čeprav še niso organizirani v ZZD. Na ta način bodo spoznali, da je naša organizacija edina tista, v katero tudi oni spadajo in v kateri najlažje dosežejo vse svoje upravičene zahteve. Mi ne napadamo nikogar, mi samo delamo po pravih načelih in »naši« delavci se nam stalno pridružujejo. Vse zlobne napade na nas pa seveda odločno odbijamo.

Groblje. V nedeljo, dne 31. okt. ob pol 4 popoldne proslava 20 letnice smrti dr. Janeza Ev. Kreka v Društvenem domu. Vabljeni vsi častilci velikega slovenskega socialnega orača! — Vstop prost. — Prihodnjo nedeljo, 7. nov. ob pol 4 popoldne igra naša skupina na odru Društvenega doma v Grobljah času odgovarjajočo igro »Mlinar in njegova hči«. — V nedeljo, dne 14. nov. ob pol 10 dopoldne članski sestanek! Pride zastopnik centrale! Polnoštevilna udeležba.

Količevo. Najlepša hvala! Upam, da bo vse kar smo prejeli zadnje tedne zelo zanimivo ne samo za Količevo in okolico, ampak tudi za širšo javnost. Sestavek od zadnjč še čaka!

Kamnik. V zadevi, radi katere ste se obrnili na skupino v Grobljah prejmete pismen odgovor. Veseli nas Vaše prizadevanje. Priporočamo sodelovanje s Tunjicami!

STATISTIKA

GIBANJA PREBIVALSTVA V KAMNIŠKI DEKANIJ I. 1936

Opomba: 1. vrsta: število rojenih, 2. nezakonskih, 3. mrtvorojenih, 4. poročenih doma, 5. poroč. drugod, 6. umrlih, 7. neprevidenih, 8. jetičnih, 9. za kapjo.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dob	50	3	18	38	3	2	4		
Domžale	40	1	1	19	26	3	4	2	
Gozd	30	6		1	11	1			
Homec	27	1	13	22	3	2	1		
Ihan	30	2	11	15		3			
Kamnik	87	9	2	26	1	59	11	5	5
Komenda	48	4	15	37	4	6			
Mekinje	10		6	1	10	2			
Mengeš	77	1	2	25	2	61		3	6
Motnik	11		10		9	2	3		
Nevlje	21	1	1	3	11		1		
Rova	4		1	5	3	1	1		
Sela	25	1	5	10	1	1	1	1	
Stranje	34	1	10	1	22	7	6*		
Šmartin	34	2	1	7	13		3		
Špitalič	21	1	8	2	13	1	2		
Tunjice	9		2	5					
Vodice	42	2	15	26	2		3		
Zg. Tuh.	25		1	5	11		1	1	
Vranja p.	12		3	4		1			

L. 1936: 637 35 9 207 7 406 39 40 23
L. 1935: 627 36 15 169 12 318 21 38 27

Razlika: +10 rojenih, —1 nezakonski, —6 mrtvorojenih, +38 poročenih doma, —5 poročenih drugod, +88 umrlih, +18 neprevidenih, +2 jetična, —4 za kapjo.

* 6 nesreči.

Razgledišče

Kamnik

Občni zbor prosvetnega društva »Kamnik«, ki se se je vršil 29. sept., je ponovno izvolil v odbor vse prejšnje odbornike z g. dr. Žvokljem kot predsednikom. Kaplan g. Caserman je ob tej priliki podal nekaj misli o nalogah prosvetnih društev, ki naj bi bila kot je povedal prvotni naslov te organizacije: krščanska, socialna, slovenska. Po poročilih odbornikov, od katerih je bilo najbolj razveseljivo ono dekliskega krožka pod vodstvom gđe. Vide Fajdigove, izostalo pa je poročilo fantovskega odseka, ki je vodil neke vrste obstrukcijo radi nerešenega vprašanja glede bivše »orlovske telovadnice«, je sledilo zanimivo pa gospodarsko nič kaj razveseljivo poročilo društvenega predsednika dr. D. Žvoklja. — Na Kamniškem domu, ki je last prosvetnega društva Kamnik, leži dolg blizu 50.000 din. Po izjavi g. predsednika bo treba novemu odboru storiti takoj potrebne korake, da se naraščanje dolga radi obresti ustavi in se misli tudi na likvidacijo dolga, češ če okoliška društva zidajo nove »Domove« (Komenda, Tunjice), ne bo za prosveto navdušenim Kamničanom pretežko plačati zgoraj omenjeni dolg. »Dom« pa zahteva tudi nekaj nujnih popravil, oz. prezidav, kar bi zopet stalo nad 50.000 din. G. predsednik je povdarjal, da bodo morali odbor voditi pri oddaji društvenih prostorov tujim strankam oz. društvom le gospodarski vidiki. — Čeprav je težko nositi v javnost finančne težave Društva, je pa vendar potrebno, da se vsi,

ki jim je kaj na tem, da se prosvetno delo čim bolj nemoteno vrši, zavzamejo za ureditev tega vprašanja.

Tabor JRZ za kamniški srez, ki je bil dne 17. okt. na Glavnem trgu, je pokazal, da ljudstvo v zvestobi do JRZ gleda poročstvo za dosego svojih najpotrebnejših političnih, gospodarskih in narodnostnih ciljev. S krepko besedo je obrazložil minister dr. Miha Krek, kaj je s tzv. združenjo opozicijo. Tajnik okrožne JRZ dr. Žvokelj je pa spominjal poslušalce na minule čase, ko je gospodari'a JNS, in pozival k zvestobi dr. Koroščeve politike. Ta tabor je bil uvod v volivno borbo za novo veliko občino Kamnik, ki obsega sedaj po večini poleg bivše obč. Kamnik še vas Podgorje, bivšo občino Nevlje, župnijo Mekinje, Tunjice in Vranja peč. — Splošno je prebivalstvo zadovoljno s to prekomasacijo. Zeleti je le, da bi novi odbor, katerega bomo volili menda 12. dec., dobil na prvo mesto moža, ki bo s svojo odločnostjo in z veliko uvidevnostjo na drugi strani znal socialno precej raznolike krajevne potrebe kar moč zadovoljiti.

Proslava 20 obletnice smrti dr. Kreka 10. okt. je priredilo društvo »Kamnik« v Kamniškem domu lepo spominsko Krekovo proslavo. Pevski zbor Društva je zapel Kmečki hiši in Slovenska zemlja. Sledila je deklamacija Kreku. Zatem govor g. kaplana Caserman, ki se je v zgoščenih stavkih spominjal dogodkov pred 20 leti in navažnejšega, smrti Krekove. Orisal je Krekovo velikansko delo in označil njegov pomen za narodno kulturo. Sledila je Krekova igra Turški križ, pred katero je v opravičilo in pojasnilo spregovoril par besed predsednik Društva dr. Žvokelj. Dramatski odsek je z svojim režiserjem dobro rešil svojo nalogo. Morda bi kazalo 3. in 4. sliko malo kraj-

šati oz. združiti. Zeleti je tudi, da bi se že enkrat v okviru Društva sestavil pevski zbor, ki bi zmogel tudi težje točke pevskega programa. — Proslave se je udeležilo kar zadovoljivo število Krekovih častilcev.

Stranje

Na žegnansko nedeljo, dne 11. oktobra, je bila v tukajšnji šoli sadna razstava. Veliko lepega sadja je razstavila podružnica iz Tunjic, pa tudi domačini Stranjani so razstavili dosti čedno blago. Strogo oko kakega sadjarskega nadzornika bi bilo morebiti pograjalo to, da je bilo razstavljenih preveč sadnih vrst. Obisk razstave je bil kar zadovoljiv, če pomislimo, da ni bila razstava naznanjena v nobenem časopisu. Zraven bi pripomnili še nekaj. Našemu kraju silno primanjkuje vsaj par modernih sadnih sušilnic. Koliko se v naših krajih pridelava v dobrih letinah samih orehov! Pa je domalega vse blago za kupčijo nesposobno, ker ni pravilno posušeno. Upamo, da bomo sčasom tudi to dosegli. — Na misijonsko nedeljo popoldne smo blagoslovili nov pokopališki križ. Domače in čedno delo. V njegovi senci bo spalo smrtno spanje do tritisoč domačinov. Nekaj je pa vnes tudi tujcev, po večini takih, ki so izgubili svoje življenje v naših planinah. Naj bi se vsem zgodilo to, kar beremo zapisano na novem križu: »Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo v Kristusu vsi oživel.«

Dob

Minuli so letošnji veličastni prosvetni tabori, ki so, kakor kresovi zažareli preko slovenske zemlje. Napolnjena z novim pogumom se je začela mladina zopet zbirati po društvenih prostorih, kjer se z vztrajnim delom utrjuje za bodočnost. Za začetek letošnjega prosvetnega dela smo imeli pri nas zadnji čas dva občna zbora.

Listek

Marija Kmetova

OTROK IN MI

(Nadaljevanje.)

Lahko da je imel otrok ta in ta dan šolo do ene čez poldne, pa ima nov urnik, ko je isti dan šola le do enajstih — in otrok, kakršen že pač je, izrabiti tisti dve uri do ene — in lepo kolovrati okoli. Iz tega nastajajo mešanice, zmede v učenju, pritožbe iz šole, kazni, nemir za dom in otroke.

Pa se dogaja, da so v enem mesecu po trije urniki prenovljeni. — In kako more šola zahtevati, da bi se, pa še v teh čudovito težkih časih, po trikrat na mesec prenavrejal hišni red doma in red gospodinjskih del in računov! Tudi v teh večnih spremembah urnikov je iskati šolske neuspehe in nemir otrok v duševnem in telesnem pomenu. In kdo je kriv? Bog ve! A dom in učenec gotovo ne.

Z urniki se prav tako skrivnostno spreminjajo učne osebe. Otrok se komaj privadi govoric, predavanju, izpraševanju in osebnostnim muham in posebnostim ene učne osebe, pa je čez teden dni že druga učna oseba za isti predmet. In kar je ta in ta učna oseba »jemala« tako in tako, pa zavrže druga učna oseba in »jemale« vse drugače, izprašuje vse drugače. In komaj le malo spoznajo otroci to učno

osebo, ji sledi že tretja za isti predmet in četrta in dalje — da je vse ena sama zmešana štrana. Kdo je kriv? — Spet — Bog ve! In spet: dom in učenec ne.

Po vsem takem je nemogoče, da bi otroci v učenju napredovali, da bi si privzgojili kako stalnost v miselnosti, da bi mogli zajeti dotični predmet tako, da bi bil v njih ko prikovan, da bi se kaj vzgojili in si privzeli kak dober nauk za na pot v življenje.

Pa če že te zmede morajo biti; če so že razmere šolskih oblasti take, da drugače ne more biti; če je že čas tak, da je ves zmeden. Bodi, da to mora biti. Potem pa bi se morali šolniki ozirati na to nujnost teh zmed in bi morali temu primerno postopati s šolarji.

Pa je baš narobe. Čim več urnikov, več zmed, več učnih oseb, tem večja je strogost, tem hujši režim visokosti in mogočnosti šolnikov. Človeku se dozdeva, kakor bi naganjali šolarje k najhitrejšemu teku, brez ozira na to, ali tečejo otroci po ravnini, ali v hrib; ali po gladki cesti ali po razvoženi kolovoznici; ali v lepem vremenu ali v toči in nevihti; ali so zmožni za tek, ali so siti in imajo obleko in obutev — ali ne. Le teci — teci — teci — sicer bo pela šiba: to je zdaj: ukori vseh vrst in pa dvojke vseh vrst in popravni izpiti in padci.

Zato smo rekli: da je šola kar ne- in brezčloveška. So izjeme, a morda v tisočih slučajih — ena sama. A kaj zaleže kaplja zdravilnega leka za morje strupa!

Po vsem tem: kako naj navažamo otroke, da bi se učili? Da bi se učili radi? Da

bi se učili z veseljem in zato, da bi nekoč kaj znali? Kako naj pripravimo otroka do tega, da bi spoštoval šolo, da bi si jo priljubil, da bi bil resen in da bi se poglobil vanjo? Kako naj zahtevamo od otroka, da bi jim bila prva skrb šola, edina dolžnost šola; da bi občutili pomen znanja, odlike, osebnosti v izvrševanju dolžnosti!

Kako? Dom večinoma ne pokvarja otrok. Dandanašnji stremijo vsi domovi za tem, da bi se njih otroci česa naučili, da bi radi hodili v šolo, da bi skrbeli za učenje. Prebridke so vsote za šolnine in nabavo učnih knjig, da bi ravnali drugače, torej zoper samih sebe. Trpko občutijo starši razdvojenost šolskih ureditev in razdvojenost svojih otrok glede šole in učenja. Kakor bi bilo vse zaman: trud domov in trud otrok.

Zares, v težavni dobi živimo. Otrok je glede šole morda v najslabšem času, kar jih je sploh kdaj bilo. Težko bo popraviti rane, ki jih v teh časih zada šola domovom, otrokom, družbi sploh. Težko bo popraviti tudi rane, ki jih glede šole občutimo baš mi, Slovenci. Ne bomo razpravljali o dogodku iz zadnjih dni, a v dnu srca je šel udarec otrokom in staršem.

Otrok in šola! Kdaj bo izravnana pot med obema! Otrok se po svojem bistvu rad nauči kaj novega, a šola bi morala biti dobrohotnica, mati za svoje podložnike, šolarje. Ne bi smela biti kot večna groznja, ko ječa in kaznilnica za otroke in starše. Brezpravni so otroci spričo šole in še bolj brezpravni so starši. Vpričo šolnikov so starši ko berači pred cerkvenimi

30. sept. se je na podlagi novih potrjenih pravil, vršil občni zbor fantovskega odseka. Slišali smo na njem uspehe letošnjega dela, kakor tudi načrte za bodoče. Skozi zimsko dobo so se fantje z vneto pripravljali na prosvetne in športne tekme. Da trud ni bil zaman, so pokazale tekme v Grobljah 23. maja, kjer je odsek dosegel prvo mesto v okrožju. V poletju so se člani odseka udeležili in nastopili na več prireditvah; posebno pa še na taboru mož in fantov v Celju. Od tam so ostale udeležencem tabora še posebno v spominu one lepe pomenljive besede, ki jih je komaj par dni pred smrtjo izrekel pokojni nadškof dr. A. B. Jeglič. Od občnega zbora se zopet vrše za fante redni tedenski sestanki. Vabljeni so še vsi drugi dobromisleči fantje, da se pridružijo v vrsto fantov zbranih v odseku.

24. okt. pa smo imeli občni zbor Prosvetnega društva. Že dopoldne je bila sv. maša za vse pokojne društvene člane. Popoldne ob 3. uri pa se je v navzočnosti, posebno mlajših članov in članic, vršil v Domu občni zbor. Iz podanih poročil naj bodo omenjene nekatere stvari. Društvo je pripravilo v tem letu 3 igre, materinsko proslavo ter slavnostno akademijo 10. maja. Poleg tega je bilo tudi skioptično predavanje g. prof. Janko Mlakarja. Knjižnica šteje skoro 700 vezanih knjig. Vsako leto pa se dodaja še nekaj novih. Izposojenih je bilo 418. Knjižnica je odprta vsako nedeljo dopoldne ter je posebno v zimskih mesecih dobro obiskana. Umrle so v tem letu 3 članice. Več novih pa je bilo sprejetih v društvo. Posamezni odseki, so vsak v svojem področju, še posebej nudili vzgojo in izobrazbo za svoje članstvo. Na občnem zboru je bilo tudi povdarjeno, da naj se v smislu letošnjih taborov vrši intenzivno katoliško prosvetno delo. Le tako bomo res izpolnjevali oporoko velikega vladika, da pomagamo ustvarjati močno fronto zavednih ljudi, ki bodo kos nalogam velikega časa.

vrati. Kako je to mogoče? Kako da je človek — človek —, kot šolnik nič človek — le ukaz in pretnja. Ko bi se šola zavedala, kako je njena šiba boleča po družinah! In ko bi se hotela prepričati, koliko hvaležnosti in toplega odziva bi žela pri šolarjih in starših, če bi pokazala vsaj malo človečnosti, vsaj malo srca in dobrote, vsaj — vsaj malo razumevanja za življenje, kakršno je v resnici in ne kakršno je na papirju in v paragrafih!

4. Otrok in učenje.

Omenili smo že, da se otrok že po naravi rad česa novega nauči. Omenili smo pa tudi, da je zaeno otroku učenje zoprno in odveč. Kako bomo to dvojje razvozljali? Da se otrok rad uči in mu je obenem odveč, da bi se učil. Kakor vsak človek, je tudi otrok torej človek, da se uči rad tistih stvari, ki so mu pri srcu, ki se mu prilagajo, ki jih ljubi, ker jih razume! In — kakor vsakemu človeku — je tudi otroku odveč in zoprno tako učenje, ki mu ni pri srcu, ki mu ne pristojta, ki mu je zoprno in ki ga ne razume.

Vendar je pa življenje tako, da se mora človek — torej tudi otrok — učiti obojega: takih stvari, ki so mu pri srcu, in takih, ki mu niso pri srcu. Razlika je pa ta, da se bo takih stvari, ki jih razume, rajši in laže učil, ko takih, ki jih ne razume. In spet smo tukaj na točki, na križpotju, ki kaže v dve smeri. Kako bi to razvozljali?

Že po naravi je otroku-človeku nekako dano, da ga to in to bolj zanima, to in ono pa manj. Teh stvari, ki otroka zani-

KA za fante

v nedeljo, dne 14. nov. ob 7 v Grobljah!

Mekinje

Trikrat tolikšen kot je »Domoljubov« jubilej, torej 150-letnico obhajamo pri nas to jesen, odkar imamo lastno faro, kakor bodo ta jubilej slovesno oznanjale velike številke nad cerkvenimi vrati; poprej smo spadali pod Kamnik. Na zunaj bo naše praznovanje sledeče: na predvečer bo par kresov v vsej okolici pričalo o veselju župnije. Drugi dan bo slovesna služba božja ob 9 z govorom domačega župnika o zgodovini župnije; nato bo levitirana sv. maša g. kanonika M. Riharja z zahvalno pesmijo na koru. Popoldne ob 2 bodo slovesne večernice, katerim bo ob pol 4 sledila proslava v »Društvenem domu«. Pri tej bo imel slavnostni govor tukajšnji rojak g. kaplan K. Babnik; moški zbor bo zapeel: »Prelepa je Mekinjska fara«. Prosvetno društvo pa bo uprizorilo Finžgarjevo narodno igro v 4 dejanjih: »Naša krič«. Ta nas bo spominjala na Francoze, katerih je bilo n. pr. leta 1799 v mekinjskem nekdanjem samostanu 735. K vsem tem slavnostim je vabljena zlasti vsa domača župnija, pa tudi bližnja in daljna okolica.

Sv. Trojica pri Moravčah

To leto se spominjamo 40 letnice smrti velikega dobrotnika te cerkve pd. Kosovega gospoda, Martina Drčarja, iz Velike vasi, kjer se je rodil 3. novembra 1836. Oče mu je bil Jurij (u. 14. 1. 1850), mati pa Helena roj. Zavrl iz Štange. Sin Martin Drčar je bil posvečen v mašnika 28. jul. 1861. Novo mašo je zapeel v župni cerkvi sv. Martina. Prvo leto je bil semeniški duhoven. Nato je služ-

boval 1862—63 v Dolini. Od septembra 1863—1866 v Šempetru pri Novem mestu, potem bil kaplan na Blokah in v Hrenovicah. Kot župnik je pastiroval 8 let na Polici in od sv. Matevža 1885 pa do sv. Janeza Krstnika na Preski. O njem je pisala Zg. Danica 1897, str. 277: »Danes moramo poročati žalostno vest, da je umrl v nedeljo 29. avg. naš preč. g. župnik Martin Drčar po daljši bolezni za rakom v želodcu. Pokojni je bil rojen v moravški fari... Kapelanoval je na več krajih, župnikoval je na Polici in od l. 1885 pa do svoje smrti v Preski, kjer si je zlasti zadnja leta, dasi že zelo bolehen, mnogo trudil s popraviljem župnijske cerkve, kateri jo potres (l. 1895) povzročil mnogo škode. Svoje lepo premoženje, katero je večinoma pred nekaj leti podedoval po nekem svojem sorodniku, je razdelil v svoji oporoki v blage namene. Župnijski cerkvi v Preski in dve podružnici pokojnikove rojstne fare dobijo lepa volila itd., kakor smo zvedeli je bila obdarovana družba CM s 500 gld in DMohorjeva s 500 gld. Pogreba se je udeležilo do 30 duhovnikov in vse polno ljudstva. Pokopal in ganljivo besedo v slovo pokojniku je spregovoril kanonik in stolni župnik Janez Flis (Dobljan 1841—1919).« — župniku Martinu Drčarju je še ne po enem letu sledil v smrti drug župnik. V sredo 1. junija 1898 zvečer je po kratki bolezni vsled otrpnenja pljuč umrl v Križankah v Ljublj. v pok. župnik Franc Ksav. Barborič. Pokojni je bil rojen v Šempetru pri Nov. mestu 26. I. 1833. Posvečen 22. jul. 1856. Služboval je v celovski (krški) škofiji, kjer je bil ondi župnik v št. Jakobu v Rožu 1879—84. Prednik njegov je bil ondi župnik Franc Treiber u. 24. 10. 1878, pesnik znane Koroške pesmi: »Tam čez gmajnico«. Iz

majo, se bo brez dvoma učil rajši, z veseljem in lahkoto. Zgoditi se pa more, da v otroku tako zanimanje zatremo, ubijemo in ga skušamo obrniti v drugo smer, ki zanima nas, odrasle, ker menimo, da bo otroku to bolj koristilo in da bomo obenem tudi mi, odrasli, imeli kaj haska od tega. Tak poskus pa se navadno ponesreči v dvojnem oziru: da otroka mučimo s predmeti, ki so mu zoprni in da se otrok tega sploh ne nauči, ali nauči le prisiljen — in slednjič sploh opusti učenje in je ubit, zavržen človek. Krivi smo pa tega mi, odrasli. —

Šola, seveda, je taka, da se ne ozira na vse to. Da prav nič ne vpraša, kaj otroka zanima, kaj ga veseli, kaj mu je pri srcu — in kaj ne — kar v celo treska vse predmete v vse otroke, pa če jih veseli, če je primerno zanje — ali ne. Razumljivo je spet, seveda, da šola tako postopa. Saj bi morali sicer imeti same strokovne šole, že izza prvega razreda dalje. Vendar pa mora biti podajanje učne snovi, vseh učnih snovi, takšno, da je zmeraj zanimivo in da zanima tudi vse vrste otroke, da se priljubijo vse snovi vsem šolarjem — ne glede na to, ali imajo v srcu kaj zanimanja in ljubezni za ta in ta predmet, ali nič. Takšno podajanje snovi v šoli je pa že umetnost — višek — in vendar bi moral biti take umetnosti in takega viška zmogel sleherni šolnik. Žal, pa vemo, da je takih šolnikov v tisoč slučajih — komaj eden. —

Pravimo, otrok je nadarjen, sprejemljiv za ta in ta predmet. To se pravi, da je njegova duševnost tako razvita — če

si jo predstavljamo, ko vejevje na drevesu — da se ti in ti odtenki njegove duše približujejo bolj tej in tej vrsti učenja. Navadno polagamo preveč važnosti na to naše mišljenje. Skoraj bi rekli, da je otrok za vse vrste učenja sprejemljiv. Tako tudi pravimo, da na primer ni kak otrok glasbeno nadarjen. Skušnje pa učijo, da je v slehernem otroku, če le ni gluhomem ali gluha že od početka prvih detinskih let, sprejemljiv za glasbo.

Zakaj omenjamo pri učenju otroka — na prvem mestu glasbo? Zato, ker je glasba neskončnega pomena za razvoj vse duševnosti človeka. Ljudje, ki ne čutijo glasbeno, ki ne razumejo petja, ki prav nič ne vedo, kaj je pesem, takim ljudem manjka tako rekoč šesti čut, ki bi mu lahko rekli — prvi. Kdor ni po duši, v duši, pevec — ni cel človek. Ne mislimo reči, da bi moral biti pevec po glasu, da bi moral znati peti, ali celo — da bi moral znati komponirati, igrati kako glasbilo. — Ne — s tem, da človek, ki ni po duši pevec — ni cel človek, — hočemo reči le, da tisti človek, ki nima nič smisla za glasbo, ni cel človek. — Ljudje brez glasbene duše — tudi niso zmožni pisati jezika, to se pravi, nedostaja jim čut za ritem, za ono stopnjevanje izrazov, besed v govoru in pisavi. Neglasbeni ljudje so kar nezmožni, da bi se mogli vživeti v dušo drugega človeka. Oni nimajo smisla za podrhtavanje duševnih odtenkov svojega sočloveka — torej tudi nimajo prav za prav občutka za usmiljenje, za sočustvovanje, za sožalje — in še manj za soveselje.

(Dalje prih.)

Koroške je Barborič prišel v Ljubljano, kjer je pri cerkvi nem. vit. reda opravljal službo božjo. Zadnji 2 leti se je posebno trudil za zgradbo katoliškega doma ter je bil tudi oskrbnik te hiše. (Danica 1898, 183). — Župnik Barborič je tedaj v pokoju bival od l. 1884 v hiši na Bregu, v kateri je njegova sestra Marija (u.1908) izvrševala gostilniško obrt. A za pravo lastnik te obče znane gostilne v Ljubljani je bil Martin Drčar tudi župnik, vsled česar je dobila ime »pri Fajmostru«, ki ga ima še danes. — In odtod je župnik Martin Drčar še vedno poznan kot

dobrotnik cerkvá pri Sv. Križu in pri Sv. Trojici. —

V ponedeljek 20. sept. t. l. je v Kandiji pri Novem mestu umrl župnik v pokoju g. Martin Škerjanec, bivši kaplan v Moravčah 1902—1905, od koder je odšel v Harije pri Trnovem na Krasu, ekspozit 2 leti, nato bil župnik na Premu (oboje sedaj v reški škofiji) do 1916, potem deloval kot vojni župnik 3 leta, od sept. 1919—1931 bil župnik na Raki pri Krškem. V pokoju je bival v zagrebški nadškofiji, kjer je bil še župni upravitelj. — Doma je bil v Križah pri Trziču ter je dosegel blizu 67 let. N. p. v m.

Železniška postaja v Grobljah

Otvoritvena slovesnost v nedeljo 24. X. t. l.

Ze zadnjic smo napovedali v »Našem listu«, da se bo po naklonjenosti ravnatelja ljubljanske železniške direkcije na novem postajališču v Grobljah začel vlak ustavljal preje, preden bo dograjeno postajno poslopje. Ta napoved se je res izpolnila. Po številnih intervencijah v Ljubljani in v Beogradu je bilo v torek, dne 19. oktobra izdano pri generalni direkciji v Beogradu dovoljenje in nalog, da se postajališče v Grobljah odpre za potniški in prtljažni promet v nedeljo, dne 24. oktobra s prvim popoldanskim vlakom. Pripravljalni odbor za postavitev novega postajališča je imel po prihodu g. misijonarja Godina iz Beograda, kjer je intervenciral za dovoljenje, skoro dnevno seje. Ker je za okoličane, ki se poslužujejo vlaka, večje važnosti to, da se vlak ustavlja, kakor da se zgradi postajno poslopje, je bilo sklenjeno, da se za postanek prvega vlaka priredi na peronu postajališča primerna slovesnost.

V ta namen se je peron po celi svoji dolžini, ki znaša 120 m, okrasil z mlaji in vencí. V nedeljo je kazalo, da bo vreme ves dan tako deževno, da se ne bo mogla izvršiti nikaka slovesnost ob prihodu prvega vlaka. Toda opoldne so se oblaki razpršili in se je prikazalo prijetno jesensko sonce. Malo pred 2 je prikorakala skozi Rodico na peron domažalska godba ter svirala koračnice. Na peronu so se zbirali bližnji in daljni okoličani ter nekaj minut pred prihodom vlaka napolnili velik del perona ter prostor okoli perona. Pripravljalni odbor, zastopniki stanov ter narodne noše so pričakovali vlak sredi perona ob napisni deski. Vlak je privozil brez vsake zamude. Ze od daleč je bilo opaziti z vencí in cvetjem okrašeno lokomotivo. Ko je vlak dospel v primerno bližino, je godba zaigrala »Triglavske koračnice«. Občinstvo je z vzkliki in mahanjem radostno pozdravljalo okrašenega kamničana ter številne udeležence, ki so se pripeljali iz Ljubljane in iz Domžal. Mnogi so stali že na pločnikih in stopnicah vagonov ter odzdravljali na pozdravljanje. Z

vlakom se je pripeljalo tudi mnogo domačinov, ki so namenoma odšli v Domžale, da se pripeljejo s prvim vlakom. Od železniškega ravnateljstva se je pripeljalo več uradnikov. G. ravnatelja je zastopal g. inšpektor Jenko. Prvi je pozdravil g. inšpektorja član pripravljalnega odbora g. Smole Tomaž, za njim zastopnik obrtnikov g. Smolnikar, nato zastopnik delavcev g. Vinko Kokalj ter dijak gosp. Ulčakar Gerhard v imenu dijakov. Vsi so povdarjali ugodnosti, ki jih bodo imeli od novega postajališča ter so se zato ravnatelju ravnateljstva iskreno zahvalili. Za njimi je pozdravil g. inšpektorja g. Gregor Repanšek, župan občine Homec, ki je ugotovil, da so Groblje tretja železniška postaja v njegovi občini. Prosil je g. inšpektorja, da uradno izroči postajališče javnemu prometu. G. inšpektor Jenko je nato v daljšem govoru omenjal, kaka razlika je v teku let nastala glede ocenjevanja železnice. Nekdaj so se naši očanci železnice bali in oblast prosili, naj ne dovoli, da bi mimo njihovih hiš vozil hlapon. Danes pa od vseh strani prihajajo prošnje, da bi se zgradile nove železnice in otvorila nova postajališča. Prošenj in potreb glede železnic pa je toliko, da se silno redkim lahko ustreže; zato je čestital okoličani, da je po neutrudljivih in premnogh vlogah in prošnjah uspelo misijonišču v Grobljah izposlovati to novo postajališče. Povdarjal je, da je kraj po svoji naravni lepoti tako lep, da ga bodo tujci radi z vlakom obiskovali, da se navžijejo njegove krasote in svežega zraka. To bo prineslo dohodek domačinom. Korist bo imela od postaje vsa okoliška obrt in sploh vsi okoličani, saj smo danes tako zelo navezani na prometna sredstva. Nato je izrazil iskreno željo, da bi se kmalu dvignila ob peronu še postajna stavba. Ob koncu svojega nagovora je pozval občinstvo, da je trikrat zaklicalo Nj. Veličanstvu kralju Petru II., Visokemu kraljevemu domu in kraljevemu namestništvu »Živijo!« Sledili so krepki živijo klici, godba pa je zaigrala državno himno. V imenu okraj-

nega glavarstva se je nato g. komisar Košćak zahvalil g. namestniku ravnatelja za naklonjenost, ki jo je izkazala ljubljanska železniška direkcija kamniškemu okraju z novim postajališčem ter je prosil, da naj to zahvalo tolmachi na višjih mestih. S tem je bila končana uradna otvoritev postajališča. Nato so bili gg. zastopniki ravnateljstva in ostali odlični gostje vabljeni k zakuski v mali dvorani Društvenega doma, ostalo občinstvo pa v veliko dvorano, kamor je bila povabljena tudi godba. G. inšpektor Jenko je pred odhodom vlaka ob pol 6 odhajal skozi veliko dvorano na postajališče. Vse številno občinstvo mu je glasno zaklicalo ter živahno pozdravljalo v slovo.

Od tega dne se kamničan redno ustavlja v grobeljskem drevoredu. Zanimivo je to, da uporablja postajališče znatno več potnikov, kakor se je vobče moglo slutiti. Na kamniški progi so postajališča, kjer je manj potnikov kakor v Grobljah.

Razpisana so gradbena dela za postavitev postajnega poslopja. V prvem tednu novembra se bo že začelo graditi poslopje, ki bo 16 m dolgo in bo imelo štiri prostore ter dvoje stranišč z vodovodnim splakovanjem. Pred stavbo bo 3 m širok peron s streho. Tako bo postajališče v Grobljah najbolj higienično urejeno postajališče na kamniški progi. Stavba bo do 15. decembra v toliko dovršena, da bo porabna za sprejem potnikov. Ako bo vreme ugodno in bodo zidovi dovolj suhi, bo pa do tega dne morda popolnoma dovršena. Zidovi bodo nad višino 1 m opaženi z lesenimi, z oljem prepojenimi deskami, tako da bo stavba napravljala vtis lične gorenjske turistične zgradbe.

Vsa dela in vse stroške za postajo morajo nositi okoličani. Ob tej priliki moramo s hvaležnostjo in povdankom javno ugotoviti, da je občinski odbor občine Homec poklonil za pokritje teh stroškov že vsoto 15.000 din. Za to vsoto so glasovali vsi odborniki. Povedali so pa tudi, da če bo še treba, da bo občina še prispevala po svojih močeh. Vsi občani z Rodice, Grobelj, Spodnjih in Srednjih Jarš se za to občinskemu odboru in županu iskreno zahvaljujemo ter se prav tako iskreno proročamo za nadaljno podporo; kajti zdi se, da je ta vsota še znatno premajhna, čeprav da ves svet za stavbo in peron misijonišče zastonj in čeprav prispeva misijonišče za zgradbo tudi v denarju. Postajališče je za spodnji del občine ena najvažnejših javnih naprav, zato je primerno, da občina obravnava zadevo z vso uvidevnostjo.

Vozni red se zaradi nove postaje ni nič spremenil in se voznja na celotni progi nič podaljšala, s čimer bodo potolaženi tisti, ki so se bali podaljšanja časa vožnje in zato morda nekoliko godrnjali.

Postaje se poslužujejo poleg Rodičanov, Jaršanov in Grobeljčanov tudi nekateri iz Malega Mengša, posebno pa še tisti, ki prihajajo na vlak čez bistriški most pri Váru. Vozne cene so do Ljubljane 6 din, v Kamnik pa 3 din. Karte se dobijo v vlaku in zato ni nevarnosti, da bi plačal kazen, če prideš zadnji hip, ker nisi kupil na postaji karte.

VOZNI RED na progi LJUBLJANA — KAMNIK. Vlak iz Kamnika ob 6.46 samo ob delavnikih; vlak ob 19.36 samo ob nedelji. in p.

5.29	8.05	11.30	13.45	16.05	18.25	Ljubljana	6.46	7.35	10.54	13.28	15.43	18.08	20.30
5.32	8.08	11.33	13.48	16.08	18.30	Ljublj. gor.	6.42	7.32	10.51	13.25	15.40	18.04	20.26
5.52	8.28	11.53	14.08	16.28	18.53	Trzin	6.20	7.11	10.30	13.04	15.19	17.41	20.04
5.57	8.33	11.58	14.13	16.33	18.58	Domžale	6.15	7.07	10.26	13.00	15.15	17.36	19.59
5.59	8.35	12.00	14.15	16.35	19.00	Groblje	6.12	7.04	10.23	12.57	15.12	17.31	19.56
6.10	8.39	12.04	14.19	16.39	19.05	Jarše-M.	6.09	7.01	10.20	12.54	15.09	17.28	19.53
6.14	8.43	12.08	14.23	16.43	19.09	Homec	6.05	6.58	10.17	12.51	15.06	17.24	19.49
6.18	8.47	12.12	14.27	16.47	19.13	Duplica	6.01	6.54	10.13	12.47	15.02	17.20	19.45
6.23	8.52	12.17	14.32	16.52	19.19	Kamnik	5.56	6.50	10.09	12.43	14.58	17.16	19.40
6.26	8.55	12.20	14.35	16.55	19.22	Kamnik m.	5.52	6.46	10.05	12.40	14.54	17.12	19.36

Otroški katiček

Piše striček Podgorški,
p. Stahovica pri Kamniku.

BESEDA O SVETNIKIH

Privoščimo nekaj misli svetnikom v nebesih.

Kaj menite, dragi moji nečaki, kakšne dolžnosti imamo mi do svetnikov v nebesih? Vsaj nekatere naj vam vaš striček našteje. Skušajmo vsi svetnike v nebesih spoznati. Ali poznate vsi prelepo knjigo »Življenje svetnikov«? Segajte pridno po njej in jo vestno prebirajte. Vsaj življenjepisa svojega krstnega patrona naj bi poznal prav vsak. Ali pa patrona domače župne cerkve. Kako pa kaj poznate sv. Alojzija, sv. Stanislava, mladostne svetnike? Kako so vam kaj poznani svetniki slovenskih narodov?

Občudujmo svetnike v njihovi lepoti in v svetosti! Današnji čas svetnikom ni prijazen. Z dvomom v srcu in z nejevoljo na obrazu poslušajo besedo o svetosti. Kdor se vam valja po blatu, nerad sliši, da so drugi lepši kakor je on. Mi pa le za njimi v svetosti in kreposti!

Ljubimo svetnike! Ljubimo jih, ker jih tudi Bog ljubi in tudi naša dobra mati, sv. katoliška Cerkev hoče, da jih ljubimo. Ljubimo pa jih ne samo s stokanjem, s povešanjem glave in oči, ne samo s praznim zdihovanjem, ljubimo jih v dejanju in resnici. Ljubimo to, kar so svetniki v svojem življenju najbolj ljubili: Boga samega in od njega poslanega Jezusa Kristusa, sv. Cerkev, vso božjo in katoliško, in pa vsa neštevilna dobra dela.

Svetnike častimo! Bog jih časti in obhajaja njim v čast spominske dneve skozi vse leto in vsi pametni ljudje jih časte in slave. Saj to čast tudi zaslužijo.

Morebiti pričakujete, da bo striček zapisal tudi besedo, naj svetnike na pomoč kličemo. Kakor je prav in lepo, se bo vendar striček tej besedi odtgnil. Kaj menite, zakaj? Zato, ker živimo današnje dni v čudnih časih. Stričku se vse tako dozdeva, da naše zaupanje v Boga in v svetnike presega že vse meje lepega krščanskega upanja. Od Boga in od svetnikov kar naravnost terjamo in zahtevamo, kaj nam morajo dati. In če ne dobimo vsega, kar zahtevamo, potem pa se kar naravnost jezimo na Boga in na svetnike. Mi naj bi roke lepo križem držali, Bog in njegovi svetniki naj bi pa nam stregli in dajali vsega, kar mi od njih zahtevamo!

Krščansko upati se vendar pravi, trdno in zanesljivo pričakovati, kar nam je Bog obljubil zaradi zasluzenja Jezusa Kristusa, ne pa predrzno od Boga zahtevati, naj nam da vse, za kar ga bomo prosili, če pa ne bo dal, mu bomo pa hrbet obrnili, ga kleli in zasramovali...

Med svojimi nečaki, tako upa striček, takih nerodnežev ni. In jih tudi ne sme biti!

NAROČILO LASTOVKAM

Ptice! Ve muhe, mušice lovite,
jih znanjka pri nas, tam doli nebroj jih
dobite,

kjer blagor misijonov
se širi med trume milijonov.
Povejte tam, ptice, da tu nebroj dobrih
ljudi

pomagati jim vsestransko želi
in da k Bogu zanje
plamte njih prošnje. M. H.
Tole naročilo so nekje iztaknili in poslali
stričku dobri nečaki Svoljšaki. Uganka re-
šena pravilno. Vendar bo striček radi kratkega
roka v oktobru čakal do novembra. Mogoče se bo še kdo priglasil.

BERTA

Krstili so jo za Berto. Zakaj? Kdo to ve? Ali je že to nekam tuje ime pomenilo, da jo je tujina izneverila svojemu rodu?

Striček jo je učil v šoli. Kar pridna deklica je bila. Striček je bil vesel njenega znanja in njenih odgovorov.

Nekega dne je ni bilo v šolo. Drugi otroci so jo opravičili: »Berti je mama umrla.«

Berti je umrla mama. Ostala je sama. Botra jo je vzela k sebi in prav lepo je skrbela zanjo. Kakor bi bila v resnici njena. Berta je hodila spet v šolo redno in pridno. Spet je prišel čas, ko je ni bilo v šolo. Ko je striček zanjo vprašal, kje je in kaj ji je, je dobil celo vrsto odgovorov.

»Teta je prišla ponjo.«

»Na Koroško je šla.«

»V Celovcu bo hodila v šolo.«

»In nemški bo znala govoriti,« se je glasilo zadnje, skoro malo z nevoščljivostjo povedano poročilo.

Nemški bo znala! To je bilo za nekatere ljudi več kakor blagoslov iz nebes.

Berta je odšla na Koroško in dolgo je ni bilo več nazaj. Najmanj tri leta.

Čez tri leta pa je bilo, takole malo pred dnevom vernih mrtvih. Na pokopališče je prišla tuja žena in se mudila tam pri nekem že dalj časa zapuščenem grobu. Okrog nje se je sukala mlada gosposko oblečena deklica.

Striček jo je nagovoril. Deklica ga je debelo pogledala, odgovora pa mu ni dala.

»Ne zamerite,« je dejala tista tujka mesto nje, »dekle vas ne razume, zna samo nemški.«

Striček zna tudi nemški, ni tako prazne glave, kakor bi kdo mislil. Pa je nagovoril dekleta po nemško. A spet ni bilo nič odgovora.

Tujka jo je nagovorila po svoje, v tisti spakedrani koroščini, ki je taka, da človek kmalu jezik polomil nad njo. Zdaj je dekletu razumela in dala od sebe nekaj odgovoru podobnega.

Posovili smo se. Striček se ni menil dosti za to, kdo bi bili ti tuji ljudje. Šele čez nekaj dni so mu drugi povedali, da je bila tista deklica nekdanja — Berta.

Nekdaj učenka naše šole in Slovenka, sedaj po zaslugi svoje tete — tujka — Nemka. Ampak nemški je znala! In to je bilo po mnenju nekaterih — dobrota vseh dobrot...

VRSTA NASIH MOZ

Za par hipov se moramo ustaviti še v prijaznih Repnjah. Tam se je rodil znameniti naš učenjak **Jernej Kopitar**. Zanimal se je zlasti za slovensko slovnico in za staroslovenske pisane spomenike. Srbi mu morajo biti hvaležni, ker jim je znanstveno vzgojil rojaka **Vuka Stefanoviča Karadžiča**. Prav v isti vasi se je rodil tudi dr. **Valentin Zarnik**. V svoji mladostni dobi je napisal nekaj dobrih povesti in veselih potopisov, pozneje ga je življenje vrglo na politično polje. Imenujejo ga očeta slovenskih tabarov. Na njih je bodril svoje rojake k še danes potrebni narodni zavednosti.

Vodice same so pa nam dale odličnega glasbenika **Trost Antona**. Deluje pa ta mož le bolj v tujini kakor pa doma. Nič hudega: naj se po naših rojakih daleč v svet poslavi naša sicer malo poznana domovina!

Iz Vodice nas bo vodila pot v **Mengeš**. Tu se bomo najprej spomnili cerkvenega slikarja **Antona Jelovskega**. V naši bližini boste našli njegove slike v Kamniku na Žalah in v župni cerkvi v Nevljah, v Komendi na hiši P. R. Glavarja (špital), na Brdu in bržkone tudi v Grobljah in na Skaručini. Drugi znameniti mengeški rojak je **Janez Trdina**. Poznajo ga morebiti bolj Dolenjci kakor mi Gorenjci. Med njimi v Novem mestu je živel in umrl. Znan je v posebno po svojih bajkah in pripovedkah iz Gorjancev. Vredno je tudi, da povdarimo njegovo narodno zavednost, radi katere je moral prežgodaj v pokoj... Na tretjem mestu pa bodi omenjen lani umrl mengeški rojak **Franc Novak**. Izbral si je profesorski poklic. Največja njegova zasluga pa je da je dal nam Slovincem tako dovršeno stenografijo, da so nam drugi slovanski narodi zanjo lahko nevoščljivi. Težko vam je dopovedati, kaj je prav za prav stenografija, kajne? Za danes naj vam zadostuje, če povem, da je to poseben način pisanja, s katerim lahko skoro tako hitro pišemo, kakor kdo govori.

Stopimo še v Trzin, kjer se je rodil **Ivan Hribar**, sedaj živeč kot senator v Beogradu. Nekateri slovenski dijak je študiral s podporo njegovih rok. In s tem je morebiti svojemu narodu več koristil, kakor pa z vedno nehvaležno politiko, kateri je posvetil velik del svojega življenja.

Skozi **Domžale** grede se spomnimo, da je to najmlajša župnija v kamniški dekaniji, pa za to ne med zadnjimi. Njen rojak je kipar **Peter Loboda**. Greh bi bil, če bi pozabili njenega prvega dušnega pastirja **Franceta Bernika**, ki s svojo neumorno živo besedo doma in s pisano besedo tudi svojim v Ameriki raztresenim ovčicam reže kruh božje besede v knjigah »Spolnuj zapovedi« in »Pri najboljšem Prijatelju«. Prav tako je zanimivo opisal v dveh knjigah zgodovino domžalske župnije. Kdaj bodo še druge župnije dobile kaj podobnega!

Razprodamo

enobarune volnene popeline po cenah din 15.— 28.—. (Stare prodajne cene so bile 42.— do 100.— din.)

JOS. SENICA, Domžale

BLAGOR ČISTIM

Blagor vam, ki čisti v rodu dom pustili ste solza in zdaj pevate Gospodu pesem, ki je svet ne zna. Oh, kako mi hrepenimo z vami priti v sveti raj, da se skupno veselimo v božjem miru vekomaj!

BESEDNA UGANKA

a a a a d
e e e i j
l m n n o
o o o o p
r r r r s
s s t t t
t u v v z

Sestavite iz teh črk sedem besedi s sledečim pomenom: del sobe, zabela, varuh

javnega reda, sladka jed, italijanski ognjenik, grič v Jeruzalemu, računski izraz.

Če boste te besede prav izbrali, boste našli v prvih in v zadnjih črkah najdenih besedi pregovor, ki je v dnevih meseca novembra kar na mestu.

Pravilno rešeno uganko pošljite do 21. novembra na stričkov naslov. Tudi uganko za oktober vam striček izjemoma dovoljuje poslati do tega dne, ker se mu dozdeva, da je za en dober teden le malo preveč zasoljena.

Ob koncu tega meseca bo izseljenska nedelja. Za to nedeljo vas striček prosi, da bi mu napisali **P i s m o v t u j i n o**. Pišite, kakor bi v Ameriko ali v Francijo ali kamorkoli hočete, svojemu atu ali bratu ali stricu ali botru. Komur hočete. Tudi to pismo napišite do istega dne.

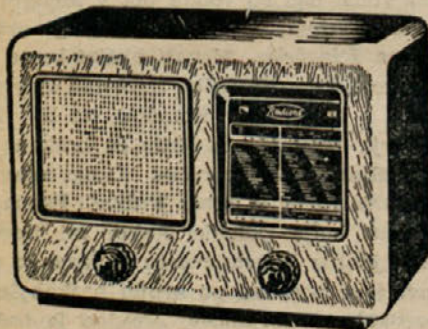
UREDNIŠTVO.

Stranje. »Fantovska« je še od zadnjic bila tu. Sedaj poslano sem ohranil za prihodnjo številko. — Vse gg. dopisnike prosim poročila do 22. novembra. Prihodnja številka izide potem za zadnjo nedeljo v novembru. — Na konferenci KA so bili izneseni glede lista zanimivi predlogi. Obravnavali jih bomo pri skupni konferenci.

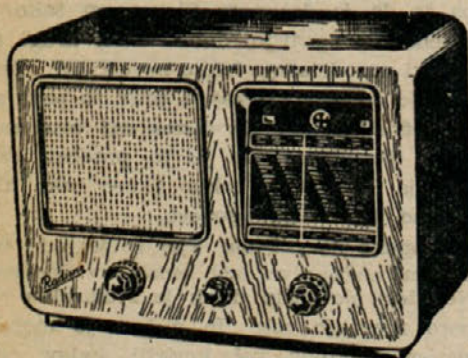
Ševjot za šport, kamgarn in blago za suknjo ali trenchcoat lahko izberete v svoje zadovoljstvo v trgovini

Jos. Senica, Domžale

Izgotovljene obleke iz močne vzorčaste hlačevine za otroke: od din 54.- dalje za moške: od din 190.- dalje

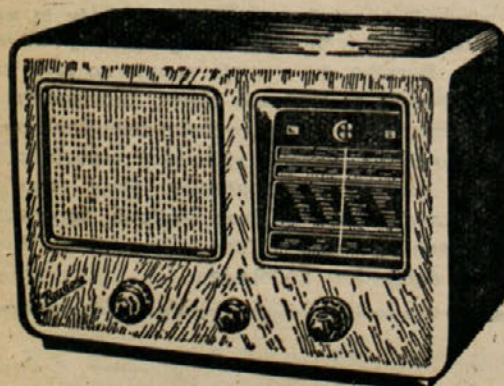
Radione 438 a**APARATI ZNAMKE**

SO BILI ZMERAJ VODILNI.

Radione 538 a

TIPE ZA LETO 1938 PA PREKAŠAJO VSE, KAR JE DOSEDAJ PRINESLA RADIJSKA TEHNIKA.

ZAHTEVAJTE TAKOJ PROSPEKT številka 38 M OD GLAVNEGA ZASTOPNIŠTVA.

Radione 638 a

„RADIO“

reg. zadruga z o. z.
V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA C. 7
Telefon 3190

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Šutna št. 22 - v lastni hiši)

HRANILNE VLOGE

obrestuje po dogovoru
do 5%.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

Volnen popelin za obleke v raznih barvah od din 18.- dalje.
Flanelaste rjuhe od din 19.- dalje.
Kovtre iz klota od din 85.- dalje.
Koče za konje in posteljo od din 28.- dalje.

Zimsko trikotažo za moške, ženske in otroke po presenetljivo nizkih cenah morete dobiti v trgovini

Jos. Senica
Domžale